

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך יג, תשכ"ב

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

פרופ' נ"ה טור-סיני בן שבעים וחמש

(מתוך דברים שנאמרו במסיבה)

(מ') פרופ' נ"ה טור-סיני נודע בגויים כאחד מגדולי החוקרים במקרא ובבלשנות העברית והשמית, והוא נודע ביהודה כממשיך פועלו של אליעזר בן-יהודה — כמשלים המילון הגדול וכנשיא המוסד העליון ללשון העברית. ונראה, כי לא קם אחר בן-יהודה אדם, אשר תודעתו של הציבור העברי מקשרת את אישיותו עם תחיית הלשון העברית קשר הדוק, כטור-סיני.

אעמוד בדבריי על שלוש מתכונותיו של טור-סיני, תכונות מיוחדות, שראוי שישמשו נופת לרבים. האחת עולה על הדעת מתוך המספר המציין את חגיגת היום: ע"ה. מובנים שונים לנוטריקון ע"ה. האופייני שבהם לטור-סיני הוא לוקר הרים — טור-סיני עוקר הרים. אין הוא חושש לעקור הרים גדולים במדע ובמחקר, הרים אשר הוטבעו בידי חוקרים וחכמים גדולים. ויתרה על כך, אין הוא חושש לעקור גם הררים גדולים, שהכינם הוא עצמו בכוחו. הכלל של "לא תגורו מפני איש" כלל גדול הוא לכל מי שחותר אל גילוי האמת, אבל רוב גיבורי הכוח נרתעים אחר כשהם עומדים מול... עצמם, ומאחר שהגיעו לגילוייה

של אמת כלשהי, הרי כל מגמתם לא תהיה אלא לחזק ולאושש אותה, לשוב ולהוכיח מחר כה שחידשו אתמול. טור-סיני אינו ירא את עצמו, ואינו חושש לסתור ולעקור היום מה שחידש אתמול. אין הוא חושש לאבד כביכול עמדה שכבש. אין הוא איש העמדה, אלא איש הפהלך המתמיד. ניתנו לו „מהלכים בין העומדים האלה“. תכונה זו של „חכמה וגבורה“ שורשה בהכרה, שאין משערים את מידת האמת שבבשר ודם אלא לפי שאיפתו ללכת ולבקש את האמת; כי האמת המוחלטת לא מידת בשר ודם היא. ושכרה של תכונה זו הרבה מאוד. בזכותה זוכה החכם לסלול דרכים, שלא עבר בהם איש, ולראות מה שלא ראו קודמיו, מאחר שאינו קופא על שמריהם של אחרים, ואף לא על שמרי עצמו. המסכים לו והמתנגד לו — לשניהם כאחד ראוי ללמוד ממידה זו.

ה ש נ י י ה — זו אחדות המדרש והמעשה. מצויים אנשי מדע ומחקר, הרחוקים מחיי המעשה, הסגורים באוהלים או מרחפים בחלל. ולעומתם אנשי העשייה בתחומי הרוח, העניים בדעת וחכמתם תלויה על בלימה וחסרה שרשים. טור-סיני הוא איש הידיעות המקיפות והרחבות, שעם זה הוא ער לכל עניין שבחיי המעשה בלשון העברית — בתחומי הדקדוק המעשי, הכתיב, קביעת המונחים וכו' — ועשייתו מושתתת על ידיעת המקורות לכל תקופותיהם מצד אחד ועל הכרת הצרכים

המעשיים של ההווה מצד שני. ואין פלא, שנעשה לתל, שכל הפיות פונים אליו.

והשלישית — זו העין היפה והלב הטוב — אף היא סגולה הראויה לאיש החכמה והמדע: העין היפה, שהוא רואה בה את מעשיו של זולתו — עמיתו או תלמידו — והלב השש להיטיב עם זולתו ולראות בהצלחתו.

שבעים וחמש שנות חיים ברוכי מעש הם הישג גדול, אבל חתן חג זה אף בגילו הנוכחי צעיר הוא. וכבר שמענו על עברי קדמון, שבגיל חמש שנים ושבעים שנה התחיל פרשת חיים חדשה.

נאמר בשם האקדמיה, כי תושלם הרשימה הביבליוגרפית של מחקריו. מובטחני שביבליוגרפיה זו לא תהיה שלמה. בימים האחרונים התחיל חתן דנן בהדפסת ספר חדש בן ארבעה כרכים גדולים, ועוד ידו נטויה.

וכדרך סיום דברים לפני התחלת פרשתם החדשה אסיים אף אני את דבריי לקראת פרשת-חיים ופרשת-יצירה מתחדשת זו במלים: המשך יבוא.